

Opmandskendelse af 9. november 2007

i

faglig voldgift

Gymnasieskolernes Lærerforening

mod

1. Finansministeriet, Personalestyrelsen og
2. Personalestyrelsen for Skanderborg-Odder Handelsskole
3. Personalestyrelsen for CPH WEST

Uoverensstemmelsen i sagen

Der er opstået uoverensstemmelse mellem klageren Gymnasieskolernes Lærerforening og de indklagede 1. Finansministeriet, Personalestyrelsen, 2. Skanderborg-Odder Handelsskole og 3. CPH WEST om, hvilken overenskomst der dækker undervisning udført af klagerens medlemmer på stx og hf ved de indklagede uddannelsesinstitutioner Skanderborg-Odder Handelsskole og CPH WEST. Klagerens mener, at den dækkende overenskomst er overenskomst af 13. september 2006 mellem Finansministeriet og Gymnasieskolernes Lærerforening for lærere ved statslige, statslige selvejende og private gymnasieskoler, studenterkurser, hf-kurser samt ved den studieforberevende enkeltfagsundervisning med tilhørende protokollater og lokalaftaler (i det følgende betegnet "GL-overenskomsten"). Indklagede mener, at det er overenskomst for akademikere i staten af 22. december 2005 indgået mellem Finansministeriet og bl. a. Gymnasielærernes Lærerforening med tilhørende protokollater mv. (i det følgende betegnet "AC-overenskomsten").

Da uoverensstemmelsen ikke er bragt ud af verden gennem forhandlinger mellem parterne, er sagen indbragt for en faglig voldgiftsret med undertegnede retspræsident Niels Waage som formand og opmand.

Påstande:

Klageren har nedlagt sålydende endelige påstande:

Principalt

1. De indklagede tilpligtes at anerkende, at undervisning på stx og hf, for tiden undervisning i henhold til bekg. Nr. 1343 af 8. december 2006 og undervisning i henhold til bekg. 160 af 21. februar 2007 og for enkeltfagsundervisning bekg. 1215 af 1. december 2006, ved indklagede 2 og 3 er omfattet af den til enhver tid mellem klageren og indklagede 1 indgåede overenskomst for lærere ved statslige, statslige selvejende og private gymnasieskoler, studenterkurser, hf-kurser samt ved den studieforberevende enkeltfagsundervisning, for tiden overenskomst af 13. september 2006 med tilhørende protokollater og relevante lokalaftaler.

2. Indklagede 1 tilpligtes at pålægge de indklagede 2 og 3 at udstede ansættelsesbevis til lærere, der er ansat til at udføre undervisning på stx og hf, for tiden undervisning i henhold til bekg. Nr. 1343 af 8. december 2006 og hf undervisning i henhold til bekg. 160 af 21. februar 2007 og for enkeltfagsundervisning i henhold til bekg. 1215 af 1. december 2006, der henviser til den i henhold til påstand 1 for arbejdet gældende overenskomst for så vidt angår løn og ansættelsesvilkår.

3. Indklagede 1 tilpligtes at pålægge indklagede 2 og 3, i det omfang der ikke er givet lærere, der er ansat til at udføre undervisning på stx og hf løn- og ansættelsesvilkår i overensstemmelse med den i påstand 1 nævnte overenskomst i tiden efter den 1. januar 2007, at foretage efterregulering i overensstemmelse hermed.

4. Indklagede 1 tilpligtes at betale en bod til klageren for brud på den mellem klageren og indklagede 1 indgåede overenskomst af 13. september 2006 for arbejdet ved statslige, statslige selvejende og private gymnasieskoler, studenterkurser, hf-kurser samt ved den studieforberevende enkeltfagsundervisning.

Subsidiært

Indklagede 1, 2 og 3 tilpligtes at anerkende, at der ikke for så vidt angår undervisning på gymnasialt niveau – stx, hf, hhx og htx – er indgået kollektiv overenskomst i det omfang undervisningen udføres på institutioner, der er opstået som følge af sammenlægning mellem på den ene side almene

gymnasier, hf kurser, studenterkurser og studieforberevende enkeltfagsundervisning og på den anden side erhvervsskoler.

De indklagede har påstået frifindelse over for såvel den principale som den subsidiære påstand.

Sagsfremstilling

1. Lovreglerne om sammenlægning af gymnasie- og erhvervsskoler

Siden begyndelsen af 1970'erne har det ved siden af den almene studentereksamen (stx) og hf været muligt at tage en gymnasial uddannelse på handelsskolerne (hhx). I begyndelsen af 80'erne blev dette også muligt på teknisk skoler (htx).

De uddannelsesinstitutioner, hvorpå stx- og hf undervisningen foregik, var fortrinsvis institutioner i den amtslige forvaltning, mens de institutioner, hvorpå undervisningen på hhx og htx foregik, var og er selvejende institutioner med begrænset offentlig regulering.

Før den 1. januar 2007 var der ikke hjemmel til sammenlægning af skoler, hvor der foregik stx og hf undervisning og f. eks. erhvervsskoler.

I forbindelse med udmøntningen af kommunalreformen blev der i juni 2005 vedtaget en lov nr. 590 af 24. juni 2005) om ændring af blandt andet lov om institutioner for uddannelsen til studentereksamen. Ændringen indebar bl. a., at gymnasieskolerne pr. 1. januar 2007 overgik til at være statsligt selvejende institutioner, som efter godkendelse fra undervisningsministeren kunne udbyde uddannelsen til studentereksamen.

Endvidere kunne institutionerne efter lovændringen godkendes til at udbyde andre ungdomsuddannelser og grundlæggende voksenuddannelser til og med gymnasialt niveau.

Ændringerne blev videreført ved lov nr. 575 af 9. juni 2006 om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse mv., der trådte i kraft den 1. januar 2007. Hjemmelen til sammenlægning af institutioner findes nu i denne lovs § 6 og § 7, som er sålydende:

"Sammenlægning og spaltning af institutioner

§ 6. Undervisningsministeren kan efter indstilling fra bestyrelsen for en eller flere af de institutioner, der er omfattet af § 1, stk. 1, og bestyrelsen for en eller flere institutioner for erhvervsrettet uddannelse godkende, at to eller flere af institutionerne sammenlægges til én institution, som godkendes til at udbyde uddannelser efter en eller flere love. Reglerne om uddannelserne og tilskud til uddannelserne følger reglerne i de pågældende uddannelseslove. Undervisningsministeren beslutter, efter hvilken institutionslov den sammenlagte institution godkendes. Ved sammenlægningen opløses institutionerne uden likvidation ved overdragelse af deres aktiver, passiver, rettigheder og forpligtelser til den fortsættende institution.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan efter indstilling fra bestyrelsen for en institution godkende en spaltning af institutionen. Ved spaltningen overdrages aktiver, passiver, rettigheder og forpligtelser som helhed til flere bestående eller nystiftede selvejende uddannelsesinstitutioner. Endvidere kan en bestyrelse tage beslutning om en spaltning, ved hvilken institutionen overdrager en del af sine aktiver og forpligtelser til en eller flere bestående eller nye selvejende uddannelsesinstitutioner. Undervisningsministeren beslutter, efter hvilken lov de involverede institutioner godkendes. Ministeren godkender den sammenlagte institutions vedtægt.

Stk. 3. Det er en betingelse for at opnå godkendelse efter stk. 1 og 2, at der ved sammenlægningen eller spaltningen ikke sker indskrænkninger i bestående rettigheder. I vedtægten for den fortsættende eller modtagende institution skal der optages bestemmelser, som sikrer, at de deltagende institutioners formål tilgodeses. På samme måde skal der optages bestemmelser, som sikrer eventuelle vedtægtsbestemte rettigheder til en deltagende institutions formue, hvis rettigheden ikke ophører ved sammenlægningen eller spaltningen.

Stk. 4. Sammenlægning og spaltning efter stk. 1 og 2 kan gennemføres uden kreditorernes samtykke.

Stk. 5. Undervisningsministeren fastsætter regler om sammenlægning og spaltning af institutioner, herunder regler, efter hvilke aktieselskabslovens kapitel 15 med de fornødne tilpasninger finder anvendelse på sammenlægning eller spaltning efter stk. 1 og 2.

§ 7. Ved en sammenlægning af institutioner, i hvilken et voksenuddannelsescenter indgår, påser undervisningsministeren ved oprettelsen af institutionen, at sagkundskaben vedrørende det voksenpædagogiske miljø er repræsenteret i bestyrelsen for den sammenlagte institution."

I bemærkningerne til forslaget til lov 575 af 9. juni 2006 er bl. a. anført:

Til § 6-7

...

I § 6 gives der undervisningsministeren bemyndigelse til at tillade, at statslige selvejende ungdomsuddannelsesinstitutioner og VUC'er efter indstilling fra de pågældende bestyrelser kan sammenlægges med hinanden eller med andre uddannelsesinstitutioner til én samlet institution. Sammenlægningen medfører, at de enkelte institutioner, der indgår i sammenlægningen, uden likvidation overdrager deres aktiver og gæld til den fortsættende institution. Forslaget er begrundet i et ønske om at sikre forsyningssikkerhed og bevarelse af lokale uddannelsessteder og derigennem at sikre opretholdelsen af fagligt bæredygtige uddannelsesforløb ved at give institutionerne mulighed for samdrift og samarbejde gennem egentlige institutionssammenlægninger, hvis det er dét, der er

det lokale ønske, og at styrke sammenhængen mellem VUC'erne og ungdomsuddannelsesinstitutionerne.

For så vidt angår godkendelse af uddannelsesudbud, vil den sammenlagte institution kunne godkendes til at udbyde uddannelse efter flere love, f.eks. således at en institution, som er resultatet af en sammenlægning af et selvejende hf-kursus inden for den offentlige forvaltning og et VUC, vil kunne blive godkendt til at udbyde uddannelsen til højere forberedelseksamen efter lov om institutioner for uddannelsen til højere forberedelseksamen og samtidig godkendt til at udbyde andre uddannelser efter lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre. Tilskudshjemlen vil ligeledes være den for de pågældende uddannelser fastsatte.

Ministeren beslutter, efter hvilken institutionslov den nye sammenlagte institution får sin institutionsgodkendelse, dvs., hvilken lov der regulerer dens styringsforhold (institutionens organisering, bestyrelsens sammensætning, opgaver og ansvar m.v.). Reglerne om tilskud til den enkelte institution, der indgår i sammenlægningen, følger tilskudsreglerne i lovgivningen for den pågældende uddannelse. Tilsvarende gælder bestemmelser om uddannelsens specifikke forhold, herunder samarbejdsforhold m.v.

Ministerens beslutning om, hvilken lov en sammenlagt institution skal godkendes efter vil bero på en vurdering af de involverede institutionernes størrelse, faglige bredde og uddannelsesmæssige tyngde.

Godkendes en sammenlagt institution, i hvilken en institution for erhvervsrettet uddannelse indgår, efter denne lov, vil ministeren i forbindelse med godkendelsen af vedtægten skulle sikre, at de kompetencer, som medlemmer af den sammenlagte institutions bestyrelse samlet skal have, herunder erfaring med uddannelsesudvikling og kvalitetssikring, også vil skulle omfatte erfaring med udvikling og kvalitetssikring af de erhvervsuddannelser, erhvervsgymnasiale uddannelser og andre uddannelser, som den sammenlagte institution overtager udbudsretten til fra institutionen for erhvervsrettet uddannelse. Hovedreglen vil her være, at denne kompetence fortsat skal sikres repræsenteret i bestyrelsen ved ligelig adgang for arbejdsmarkedets parter til udpegning af bestyrelsesmedlemmer med blandt andet denne kompetence.

Beslutning om at ansøge om tilladelse til sammenlægning træffes af institutionens bestyrelse. Hvis der i institutionens vedtægt eller andet grundlag er fastsat regler om sammenlægning, skal disse følges. Undervisningsministeren påser, at beslutning om at søge tilladelse til sammenlægning er truffet i overensstemmelse med vedtægtens regler herom.

Det foreslås i § 6, stk. 4, at sammenlægning og spaltning skal kunne ske uden samtykke fra institutionernes kreditorer... Ved udformningen af reglerne vil undervisningsministeren tage udgangspunkt i de regler, der gælder om fusion af erhvervsdrivende fonde... Tilsvarende bestemmelser findes i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og lov om Centre for Videregående Uddannelse m.v.

VUC'er er forpligtede til at udbyde almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne samt til at indgå driftsoverenskomst med andre institutioner

om udbud af forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, jf. § 7 i lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne. Denne forpligtelse gælder også, hvis et VUC sammenlægges med en anden institution og fx godkendes efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

Ved sammenlægning af en selvejende institution, der udbyder uddannelsen til højere forberedelseseksamen eller uddannelsen til studentereksamen eller et VUC med en anden selvejende uddannelsesinstitution, skal det sikres, at de oprindelige institutioners identitet og faglige miljø bevares. Ved meddelelse af tilladelse til sammenlægning, i hvilken et VUC indgår, skal ministeren påse, at det voksenpædagogiske miljø er repræsenteret i bestyrelsen for den sammenlagte institution. Denne repræsentation kan f. eks. bestå af personer udpeget af og blandt kredsen af interessenter bag det hidtidige voksenuddannelsescenter, jf. § 7.

...

Sammenlægning eller spaltning skal ske under iagttagelse af den almindelige grundsætning om, at der ikke må ske indskrænkning i eksisterende rettigheder eller eventuelle berettigede forventninger om ydelser fra institutionen. Formålene i de sammenlagte eller spaltede institutioner skal endvidere opfyldes på samme måde som før sammenlægningen eller spaltningen..."

Tilsvarende regler findes i af lovbekendtgørelse nr. 136 af 1. marts 2006 om institutioner for erhvervsrettet uddannelser (erhvervsskoler), som ændret ved lov nr. 576 af 9. juni 2006, hvorefter lovens § 4, stk. 1, er sålydende:

"Undervisningsministeren kan efter indstilling fra bestyrelsen for en eller flere institutioner, bestyrelsen for en eller flere institutioner for uddannelsen til studentereksamen, bestyrelsen for en eller flere institutioner for uddannelsen til højere forberedelseseksamen samt bestyrelsen for en eller flere institutioner for almen voksenuddannelse m.v. godkende, at to eller flere af institutionerne sammenlægges til én institution, som godkendes til at udbyde uddannelser efter en eller flere love. Reglerne om uddannelserne og tilskud til uddannelserne følger reglerne i de pågældende uddannelseslove. Undervisningsministeren beslutter, efter hvilken institutionslov den sammenlagte institution godkendes. Ved sammenlægning mellem en institution for almengymnasiale uddannelser, uddannelsen til højere forberedelseseksamen eller almen voksenuddannelse og en institution for erhvervsrettet uddannelse finder bestemmelsen i § 26 i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. anvendelse for den del af den sammenlagte institution, der varetager uddannelsen til stx, hf eller avu. Ved sammenlægningen opløses institutionerne uden likvidation ved overdragelse af deres aktiver og gæld til den fortsættende institution"

I bemærkningerne til forslaget til lov 576 af 9. juni 2006 er bl. a. anført:

"For at skabe mulighed for sammenlægninger af institutioner på tværs af de eksisterende institutioner foreslås indsat en hjemmel til, at ministeren efter indstilling fra bestyrelserne for de enkelte institutioner kan godkende sådanne sammenlægninger. Ved sammenlægning opløses den enkelte institution, der indgår i sammenlægningen, som hidtil uden likvidation ved overdragelse af aktiver og gæld til den fortsættende institution. Ministeren beslutter i den forbindelse, efter hvilken

lov den sammenlagte institutionen godkendes, dvs., hvilken lov der regulerer dens styringsforhold (institutionens organisering, bestyrelsens sammensætning, opgaver og ansvar m.v.)

Bestemmelsen betyder også, at de særlige uddannelsesspecifikke regler, der f.eks. gælder for institutioner for uddannelsen til studentereksamen, fortsat vil kunne gælde, selvom den sammenlagte institution godkendes efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

Med bestemmelsen sikres endvidere, at pædagogisk råd, jf. § 26 i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., opretholdes for den del af institutionen, der varetager uddannelsen til stx, hf og avu".

De skoler, der er omfattet af nærværende sag, er sammenlagt i medfør af disse bestemmelser.

2. Overenskomstgrundlaget

Den overenskomstmæssige regulering af undervisningen på gymnasieskolen udgøres af GL-overenskomsten, medens undervisning udført af akademikere på andet end gymnasieskolen reguleres efter AC-overenskomsten.

Før den 1. januar 2007 var gymnasieskolerne fortrinsvis underlagt amterne, og undervisningen var derfor reguleret af overenskomst mellem Amsrådsforeningen og Gymnasieskolernes Lærerforening.

Der fandtes dog nogle få statslige og private gymnasier, der var reguleret af en overenskomst mellem Finansministeriet og Gymnasieskolernes Lærerforening.

Der er mellem parterne enighed om at begge parter på tidspunktet for overenskomstforhandlingen i 2005 var klar over, at ejerstrukturen ville blive ændret i forbindelse med kommunalreformen.

Dækningsområdet for GL-overenskomsten er angivet i overenskomstens § 1, hvis stk. 1 er sålydende:

"Overenskomsten omfatter magistre, der er ansat som adjunkter/lektorer ved statslige, selvejende og private gymnasieskoler, studenterkurser samt hf-kurser, herunder ved den studieforberedende enkeltfagsundervisning, som ansættes til at varetage undervisning på gymnasialt niveau, og som har en af de i bilag 2 nævnte uddannelser."

Dækningsområdet for AC-overenskomsten er angivet i overenskomstens § 1, hvis stk. 1 er sålydende:

"Overenskomsten omfatter akademikere i staten med de uddannelser, der er nævnt i bilag a, og som ansættes i stillinger, der forudsætter anvendelse af en af de uddannelser, der er nævnt i dette bilag."

Overenskomstens bilag a, der er nævnt i § 1, stk. 1, indeholder en oversigt over overenskomstens område. Oversigten indeholder en kolonne, der angiver den forhandlingsberettigede organisation, og en anden kolonne, der angiver en uddannelse. I første kolonne er bl.a. anført *Gymnasieskolernes Lærerforening*, og herud for i den anden kolonne "*Magister, der ansættes som underviser på erhvervsskoleområdet*" og "*Cand. Phil., der ansættes på erhvervsskoleområdet.*"

I bilag 6 til AC-overenskomsten er angivet følgende:

"Akademikere, der ansættes til undervisning ved seminarier, institutioner for erhvervsrettet uddannelse (erhvervsskoler), ingeniørhøjskoler og andre tilskudsberettigede institutioner i stillinger, der forudsætter akademisk uddannelse, ansættes i henhold til overenskomsten."

AC-overenskomsten er bl.a. suppleret af en arbejdstidsaftale for lærere ved institutionen for erhvervsrettet uddannelse.

Arbejdstidsaftalens § 1 om dækningsområdet indeholder i stk. 2 følgende bestemmelse:

Aftalen omfatter alt lærerarbejde, der ligger inden for institutionernes formål i henhold til den til enhver tid gældende lovgivning."

3. De enkelte skolers forhold:

3.1. VUC Skanderborg-Odder og Skanderborg-Odder Handelsskole.

Ved brev af 29. september 2006 indsendte lederne for Skanderborg-Odder Handelsskole og VUC Skanderborg Skanderborg-Odder en ansøgning til Undervisningsministeriet om tilladelse til fusion af institutionerne.

Ved brev af 22. december 2006 meddelte Undervisningsministeriet den endelige godkendelse af sammenlægningen og anførte i brevet bl.a. følgende:

"På baggrund af ovennævnte materiale godkender Undervisningsministeriet hermed sammenlægningen af Skanderborg-Odder Handelsskole og VUC Silkeborg-Skanderborg-Odders afdelinger i Skanderborg og Odder som ny institution for erhvervsrettet uddannelse indenfor den offentlige forvaltning med virkning fra 1. januar 2007.

...

Det forudsættes at den sammenlagte institution opretholder de nuværende institutioners udbudsprofiler.

....

Undervisningsministeriet gør særligt opmærksom på, at hf-lærere ved VUC Silkeborg-Skanderborg-Odders afdelinger i Skanderborg og Odder pr. 1. januar 2007 omfattes af AC-overenskomsten, samt aftale om ansættelsesvilkår for ansatte, der overgår til ansættelse i staten mv. i forbindelse med kommunalreformen (jf. cirkulære af 16. januar 2006, Perst.nr. 005-06). Nyansættelse af lærere sker fra samme tidspunkt på AC-overenskomsten."

På VUC Skanderborg-Odder var der 90 hf-kursister, mens der på Skanderborg-Odder Handelsskole i året inden sammenlægningen var 283 hhx-elever. Medregnes samtlige elever, herunder eleverne på almen voksenuddannelse var der i alt 211 årselever på VUC Skanderborg-Odder, mens der var 749 årselever på Skanderborg-Odder Handelsskole (HG, hhx og voksenuddannelse).

Skanderborg-Odder Handelsskole er nu organisatorisk opdelt i tre: VUC, HG/HH og VUC's efteruddannelsesaktiviteter inkl. FVU og IV.

3. 2. CPH WEST

Ved brev af 29. september 2006 indsendte ledelserne for Ishøj Amtsgymnasium og CPH West, Uddannelsescenter København Vest ansøgning om godkendelse af fusion.

Også denne ansøgning imødekom Undervisningsministeriet ved brev af den 22. december 2006. I godkendelseshæftet anføres bl.a. følgende:

"På baggrund af ovennævnte materiale godkender Undervisningsministeriet hermed sammenlægningen af CPH West med Ishøj Amtsgymnasium som ny institution for erhvervsrettet uddannelse indenfor den offentlige forvaltning med virkning fra den 1. januar 2007.

Det forudsættes, at den sammenlagte institution opretholder de nuværende institutioners udbudsprofiler.

Undervisningsministeriet gør særligt opmærksom på, at lærere ved Ishøj Amtsgymnasium pr. 1. januar 2007 omfattes af AC-overenskomsten, samt aftale om ansættelsesvilkår for ansatte, der overgår til ansættelse i staten mv. I forbindelse med kommunalreformen (jf. cirkulære af 16. januar 2006, Perst nr. 005-06). Nyansættelse af lærere sker fra samme tidspunkt på AC-Overenskomsten."

På CPH WEST var der i alt 1.024 erhvervsskoleelever, mens der var 257 gymnasieelever på Ishøj Amtsgymnasium.

Inden sammenlægningen var der ansat lærere svarende til 25,9 årsværk på Ishøj Gymnasium, mens der tilsvarende var ansat lærere svarende til 258,5 årsværk på CPH WEST.

CPH WEST er organisatorisk opdelt således, at skolen består af 4 hovedområder: Gymnasium, erhvervsuddannelse, kursusvirksomhed og lokomotivføreruddannelsen. Hovedområderne har hver sin chef, der sammen med skolens direktion udgør chefgruppen.

Gymnasiedelen af CPH WEST består af følgende uddannelsesretninger: Htx, stx, hhx Ishøj og hhx Taastrup.

Af et bilag til ansøgningen til Undervisningsministeriet om godkendelse af sammenlægningen mellem Ishøj Amtsgymnasium og CPH WEST, fremgår, at undervisningen på stx og hf efter sammenlægningen forventes udelukkende at skulle foregå på adressen Vejledalen 7, Ishøj, og at ingen andre dele af undervisningen i den sammenlagte uddannelsesinstitution vil foregå på denne adresse.

Forklaringer

Forhandlingschef i GL Helge Mørch har forklaret bl. a., at der oprindeligt var en enkelt overenskomst på GL-området. Den omfattede til at begynde med kun gymnasielærere. Senere kom lærere på HF og på Studieforberevende enkeltfagsundervisning med i overenskomsten. I slutningen af 1990'erne var parterne i overenskomsten på arbejdsgiversiden Amtsrådsforeningen og Finansministeriet, idet overenskomsten omfattede de amtskommunale gymnasier, et antal private gymnasier og Sorø Akademi, der var statsligt. Det har ikke på noget tidspunkt været drøftet, om overenskomsten var en uddannelsesoverenskomst eller en institutionsoverenskomst. I 2002 blev overenskomsten delt op i en overenskomst for de amtslige gymnasier og en overenskomst for Sorø Akademi og 23 private gymnasier. De to overenskomster havde samme dækningsområde som den tidligere overenskomst. Under overenskomstforhandlingerne i 2005 var der stærkt fokus på arbejdstidsreglerne, og det blev aftalt, at der med hensyn til forberedelsestiden skulle aftales centralt for så vidt angår 70 % (aftale mellem GL og personalestyrelsen) og lokalt for så vidt angår 30 % (aftale mellem den enkelte skoles ledelse og tillidsrepræsentanterne). Dette var en væsentlig forskel fra arbejdstidsreglerne på erhvervsskoleområdet, hvor der ikke var nogen aftaleret med hensyn til arbejdstid for de enkelte læreres arbejdstid, hverken centralt eller lokalt. I forbindelse med en analyse af taksametersystemet har personalestyrelsen for nylig fundet frem til, at en gymnasieplads er 15.000 kr. dyrere end en plads på en erhvervsskole. I hvert fald halvdelen af denne forskel kan forklares i lærernes forhold og hermed også til dels af lærernes arbejdstid. I 2005 ønskede Finansministeriet, at der skulle være samme arbejdstidsregler på gymnasierne som på erhvervsskolerne, men GL fastholdt, at den hidtidige ordning for gymnasierne skulle opretholdes. I 2005 blev GL og Finansministeriet enige om, at overenskomsten for gymnasielærere ved private gymnasier og Sorø Akademi skulle dække de amtslige gymnasier, når disse overgik til at blive statslige institutioner i forbindelse med kommunalreformen. Dermed opnåede man at have én overenskomst i forbindelse med kommunalreformen. Det har været helt afgørende for GL at kunne fastholde aftalereglerne omkring arbejdstid.

Undervisningskonsulent i Undervisningsministeriets afdeling for gymnasiale uddannelser **Claus Christensen** har forklaret bl. a., at der findes valgfag inden for ungdomsuddannelserne, der ikke er knyttet til en bestemt uddannelsesretning (stx, hf, hhx eller htx). Dette gælder f.eks. psykologi. Der findes andre valgfag, som er knyttet til en bestemt uddannelsesretning, såkaldte studieretningsfag.

Selv om et valgfag ikke er knyttet til en bestemt studieretning, kan det indgå som grundlag for en eksamen.

Kontorchef i undervisningsministeriets forhandlingskontor **Bente Ørum** har forklaret, at spørgsmålet om, hvorvidt de overenskomster, der er omhandlet i nærværende sag er institutionsoverenskomster, eller om det afgørende for, hvilken overenskomst der gælder i det enkelte tilfælde er arten af den pågældende undervisning, ikke på noget tidspunkt har været drøftet mellem parterne. Det er hendes opfattelse, at de enkelte overenskomster er knyttet til de skoler, de vedrører. Dette gælder for så vidt angår erhvervsskolerne specielt arbejdstidsaftalerne, der er knyttet til den. Det er meget væsentligt, at der gælder samme arbejdstidsaftaler eller i hvert tilfælde samme slags arbejdstidsaftaler på den enkelte institution. Når der i arbejdstidsaftalen for lærere ved institutioner for erhvervsrettede uddannelser står, at aftalen omfatter alt lærerarbejde, der ligger inden for institutionernes formål i henhold til den til enhver tid gældende lovgivning, er det et punkt, som man fra arbejdsgiverside lægger megen vægt på. Der er eksempler på at AC-overenskomsten finder anvendelse på almen gymnasial undervisning uden for de egentlige gymnasier. Således har Nørre Nisum og Ribe Seminarier haft HF undervisning, der er henført under AC-overenskomsten og fælles lokalaftaler. Ved institutionen Vitus Bering i Horsens findes en HF afdeling, der er omfattet af GL overenskomsten og en HTX og en pædagog undervisning, der er omfattet af AC overenskomsten. Denne ordning er imidlertid godkendt efter CVU lovgivningen. Hhx-undervisningen er billigere end stx-undervisningen. Denne er til gengæld billigere end htx-undervisningen. På erhvervsskolerne er pligt for ledelsen til at drøfte arbejdstidsreglernes principper med lærere og tillidsrepræsentanter. Der er endvidere indgået aftale om principperne for tildeling af forberedelsestid. Lærere, der endnu ikke har taget pædagogikum på erhvervsskolerne, modtager fuld løn. Vedr. forberedelsestid er der forskel mellem GL overenskomsten og AC overenskomsten. Således har en lærer på erhvervsskolerne forlods 50 timers forberedelsestid pr. år, men det er vanskeligt at sammenligne ordningen for de to typer skoler, fordi pauser på den ene type skole regnes for arbejdstid, medens dette ikke er tilfældet på den anden type skole. Der er således plusser og minusser for begge kategorier. Der er dog formentlig længere forberedelsestid på gymnasierne end på erhvervsskolerne.

Parternes argumenter

Klageren har anført bl. a., at indklagede i denne sag ønsker, at en overenskomst skal ophøre midt i overenskomstperioden. Noget sådant kræver en hjemmel, og en sådan findes ikke, hverken i retspraksis eller i lov. Dette følger også af sædvanlige obligationsretlige regler. Der er ikke i institutionslovene taget stilling til spørgsmålet om, hvad der sker med overenskomsterne, når der sker en fusion. Undervisningsministeriet har kompetence til at træffe bestemmelse om, efter hvilken institutionslov en fusioneret skole skal drives, men ikke til at bringe en overenskomst til ophør. Det er således irrelevant, hvorledes Undervisningsministeriet har forholdt sig til spørgsmålet. På begge de indklagede institutioner fortsætter de aktiviteter, som fandtes på de tidligere skoler. En overenskomst ophører ikke, bare fordi en arbejdsgiver, der er omfattet af overenskomsten, skifter navn. De i sagen omhandlede overenskomster kan ikke betragtes som institutionsoverenskomster, idet overenskomsterne er fra en periode, hvor der var lighedstegn mellem undervisningskategori og ansættelsessted. Derimod dækker GL-overenskomsten undervisning på stx, HF og studieforberedende enkeltfagsundervisning og AC-overenskomsten undervisning på erhvervsgymnasiale uddannelser, uanset på hvilken institution arbejdet udføres. Der er intet i vejen for, at der sker en administration af overenskomsterne parallelt. Spørgsmålet om, hvorvidt det er til klagerens medlemmers fordel eller administrativt uhensigtsmæssigt, om den ene eller anden overenskomst gælder, er irrelevant. Indklagedes påstande er udtryk for, at indklagede i strid med grundlæggende kollektivretlige fortolkningsprincipper forsøger at få gennemført en regulering, som det ikke har været muligt for indklagede at få gennemført ved forhandling af overenskomsterne. Da ordvalget i overenskomsternes dækningsområde er fra et tidspunkt, hvor udbud af en gymnasial uddannelse kun kunne finde sted fra den type institution, hvis grundlag var netop den institutionslovgivning, der var gældende for netop den konkrete gymnasiale uddannelse, kan sagen ikke afgøres ud fra en ordlydsfortolkning. I øvrigt er overenskomsternes ordvalg ikke éntydigt. Det gøres endvidere gældende, at arbejdstidsaftalen for lærere ved erhvervsskolerne alene dækker de opgaver, som relaterer sig til undervisningen på de erhvervsrettede uddannelser. Der er ikke ved muligheden for at foretage sammenlægninger af institutioner tilsigtet nogen sammenlægning ud over et administrationsfællesskab i forhold til bygninger og ledelse. Det er således ikke uddannelserne, der styrer ved ønsket om sammenlægninger af institutioner.

Der bør pålægges Finansministeriet en betydelig bod for tilsidesættelse af GL-overenskomsten.

Indklagede har gjort gældende bl. a., at sagen drejer sig om ansatte, der ikke hidtil har været placeret i den statslige overenskomst for gymnasielærere. Den amtslige overenskomst ophørte med at eksistere pr. 1. januar 2007, og de ansatte lærere ved de to indklagede uddannelsesinstitutioner var herefter omfattet af AC-overenskomsten efter såvel GL-overenskomsten som AC-overenskomstens klare ordlyd, og ikke mindst den til AC-overenskomsten knyttede arbejdstidsaftale, idet uddannelsesinstitutionerne med rette af Undervisningsministeriet var godkendt efter loven om institutioner for erhvervsrettet uddannelser (erhvervsskoler). Erhvervsuddannelsesinstitutionerne vil også uden fusion kunne tilbyde almen gymnasial undervisning, og det vil i en sådan situation helt utvivlsomt være AC-overenskomsten, der dækker ansættelsesforholdene for klagerens medlemmer. GL-overenskomsten betegner endvidere en undtagelse fra den generelle AC-overenskomst og skal derfor fortolkes indskrænkende. AC-overenskomsten har i en årrække ubestridt fundet anvendelse for hf-undervisning ved Nørre Nisum og Ribe Seminarier, uden at GL har protesteret herimod. Da Vitus Bering-institutionen henhører under CVU, er overenskomstforholdene på denne institution uden betydning for nærværende sag. An anvendelse af AC-overenskomsten vil ikke medføre negative konsekvenser for de ansatte. De pågældende bevarer deres individuelle rettigheder efter aftale om ansættelsesvilkår for ansatte, der overgår til ansættelse i staten mv. indtil 1. april 2008. Det er åbenbart, at anvendelsen af GL-overenskomsten på erhvervsskoler vil medføre uhensigtsmæssigheder i forbindelse med planlægningen af undervisningen, der ikke er taget højde for i overenskomstgrundlaget. Det er hensigten i forbindelse med valgfag at sammensætte klasserne på tværs af de hidtidige sektorinddelinger, således at klasserne kan bestå af både stx/hf-elever og htx/hhx-elever. Der findes valgfag, der ikke kan rubriceres som hørende under en bestemt studieretning, hvorfor det afgørende for overenskomstdækningen ikke kan være arten af undervisning, men nødvendigvis må være, i hvilken type institution den pågældende lærer er ansat. Der kan kun i praksis kun opereres med én arbejdstidsaftale på en institution. At dette er arbejdstidsaftalen, der knytter sig til AC-overenskomsten fremgår klart af aftalens ordlyd.

Da der ikke blandt de af parterne valgte voldgiftsmænd er opnået flertal for en afgørelse, træffes afgørelsen af opmanden der udtaler:

Indledningsvis bemærkes, at opmanden - som sagen er forelagt - lægger til grund, at parterne er enige om, at sagen ikke skal afgøres efter reglerne i virksomhedsoverdragelsesloven, men på grundlag af en fortolkning af de to foreliggende overenskomster.

Som anført af indklagede, har de af klagerens medlemmer, der er omfattet af denne sag, ikke tidligere har været omfattet af en statslig overenskomst. Det er imidlertid helt utvivlsomt, at de ville have været omfattet af GL-overenskomsten fra 1. januar 2007, hvis deres hidtidige arbejdspladser ikke pr. samme dato var blevet sammenlagt med en erhvervsskole. Sagen drejer sig netop om, efter hvilken overenskomst de pågældende medlemmer er ansat efter sammenlægningerne. Var sammenlægningerne først sket f. eks. 1. marts 2007, ville klagerens medlemmer under alle omstændigheder have nået at være omfattet af GL-overenskomsten, og sagens afgørelse kan ikke være afhængig af, om sammenlægningen er sket pr. 1. januar 2007 eller senere.

Klagerens medlemmer er herefter i relation til sagens problem er stillet, som om de havde været omfattet af GL-overenskomsten forud for sammenlægningerne.

Det er udgangspunktet, at denne overenskomst fortsat er gældende for klagerens medlemmer, indtil den måtte ophøre i overensstemmelse med de opsigelsesbestemmelser, der findes i overenskomsten, medmindre der kan påvises et sikkert retsgrundlag for, at den skulle ophøre på et tidligere tidspunkt. Sagens problem er, om sammenlægningerne udgør et sådant retsgrundlag. Opmanden finder ikke, at dette er tilfældet og skal som begrundelse herfor anføre følgende:

Efter GL-overenskomstens § 1, omfatter overenskomsten magistre, der er *ansat* ved gymnasieskoler, og efter AC-overenskomstens bilag 6, jf., § 1, *ansættes* akademikere, der ansættes til undervisning ved bl.a. institutioner for erhvervsrettet uddannelse i henhold til overenskomsten. Opmanden finder, at Undervisningsministeriet med rette har godkendt de indklagede skoler efter loven om institutioner for erhvervsrettet uddannelser (erhvervsskoler). En ren ordlydsfortolkning af de nævnte overenskomstbestemmelser ville herefter i og for sig føre til at anse klagerens medlemmer, der er omfattet af denne sag, for omfattet af AC-overenskomsten og ikke GL-overenskomsten efter 1. januar 2007.

Imidlertid lægges det til grund, at begge de citerede overenskomstbestemmelser stammer fra en tid, hvor undervisning i almene gymnasiefag i hvert fald som altovervejende hovedregel forudsatte ansættelse i en gymnasieskole eller hf-undervisningsinstitution og undervisning i hhx og htx forudsatte ansættelse i en erhvervsskole. Der er derfor ikke grundlag for at antage, at overenskomstparterne skulle have haft en fælles opfattelse af, at overenskomsternes

dækningsområde alene var bestemt af den type undervisningsinstitution, som den enkelte lærer var ansat ved. Dette bestyrkes af, at vidnerne Helge Mørch og Bente Ørum samstemmende har forklaret, at spørgsmålet om, hvorvidt overenskomsterne er institutionsoverenskomster eller uddannelsesoverenskomster, aldrig har været drøftet mellem parterne. Det lægges endvidere efter de afgivne forklaringer til grund, at ingen af parterne i forbindelse med overenskomstforhandlingerne i 2005 var opmærksomme på den problematik, der kunne opstå som følge af, at den kommende lovgivning gav muligheder for sammenlægninger som dem, nærværende sag vedrører.

Det kan herefter ikke tillægges afgørende betydning, at de citerede overenskomstbestemmelser efter deres ordlyd lader *ansættelsen* ved en bestemt skoletype være afgørende. Herfor taler også, at AC-overenskomstens bilag a, der indeholder en oversigt over overenskomstens område, ikke angiver magistre, "*der er ansat på en erhvervsskole*", men magistre, "*der ansættes som underviser på erhvervsskoleområdet*".

At der kan påvises et konkret eksempel på, der har været særskilt aftalt, at AC-overenskomsten skulle finde anvendelse for almen gymnasial undervisning, findes uden betydning for spørgsmålet om spørgsmålet om overenskomstdækning i forbindelse med sammenlægninger af uddannelsesinstitutioner som i den foreliggende sag, hvor der ikke er indgået aftale mellem overenskomstparterne herom.

Hvad særligt angår det forhold, at de sammenlagte uddannelsesinstitutioner er godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettede uddannelser bemærkes, at det er et lovkrav, at en sammenlagt uddannelsesinstitution skal godkendes efter en af institutionslovene (jf. lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse § 4, og lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse mv. § 6). Reglerne i de to institutionslove er imidlertid i vidt omfang sammenfaldende, og hvad angår kravene til de uddannelser, der kan udbydes på en sammenlagt uddannelsesinstitution, følges reglerne i de enkelte uddannelseslove, uanset efter hvilken institutionslov, godkendelsen sker. Spørgsmålet om, efter hvilken institutionslov en godkendelse sker, synes herefter overvejende at være af ordensmæssig karakter, og der er ikke grundlag for at drage konsekvenser heraf i relation til overenskomstdækningen på området. Der kan endvidere

henvises til, at det efter § 6, stk. 3, lov nr. 575 af 9. juni 2006 om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse er en betingelse for, at en sammenlægning kan gennemføres, at der i vedtægten for den fortsættende eller modtagende institution skal der optages bestemmelser, som sikrer, at de deltagende institutioners formål tilgodeses. Opmanden henviser endvidere til oplysningerne om den organisatoriske opbygning af de sammenlagte institutioner og (vedr. CPH WEST) til at den undervisning, der tidligere foregik på Ishøj Gymnasium, efter sammenlægningen foregår på én adresse, hvor der ikke foregår anden undervisning. Det er herefter opmandens opfattelse, at de oprindelige institutioner reelt fortsat har bevaret en ikke ubetydelig grad af synlig selvstændighed.

Selv om det givetvis ville have været en administrativ forenkling, at samtlige akademiske medarbejdere på de sammenlagte institutioner havde været dækket af samme overenskomst med tilhørende aftaler, f. eks. arbejdstidsaftaler, er dette efter det foran anførte ikke tilstrækkeligt til, at GL-overenskomsten kan anses som bortfaldet for de af klagerens medlemmer, der er omfattet af denne sag. At detailspørgsmål som administrationen af valgfagsordningen kan give anledning til vanskeligheder, fordi der findes flere overenskomster eller arbejdstidsaftaler på samme institution, kan ikke føre til andet resultat.

Efter det anførte har Undervisningsministeriet ikke haft fornødent grundlag for at meddele, at lærere, der var ansat ved henholdsvis Ishøj gymnasium og VUC Skanderborg-Odder og som efter sammenlægningen var ansat ved henholdsvis CPH WEST og Skanderborg-Odder Handelsskole Skanderborg Odder, at de fra 1. januar 2007 var ansat efter AC-overenskomsten. Det samme gælder lærere, der senere er ansat til at undervise på stx, hf eller enkeltfagsundervisning i de sammenlagte institutioner.

Det bemærkes, at opmanden ikke herved har taget stilling til overenskomstdækningen uden for sammenlægningstilfælde, f. eks. hvor en institution godkendt efter lov om erhvervsrettede uddannelser nyopretter en almengymnasial uddannelse.

Opmandens finder ikke tilstrækkeligt grundlag for at pålægge indklagede at betale bod i denne sag, der indeholder et ikke ukompliceret fortolkningsproblem, der først har kunnet finde sin afgørelse ved nærværende voldgiftskendelse.

Som følge af det anførte gives der klageren medhold i de principale påstande 1-3, idet bemærkes, at indklagede ikke har rettet indvendinger imod disse påstande for det tilfælde, at klageren måtte få medhold i sagens hovedspørgsmål om overenskomstdækningen for klagerens medlemmer, der er omfattet af denne sag, mens indklagede frifindes for bodspåstanden.

Herefter

b e s t e m m e s :

1. De indklagede 1. Finansministeriet, Personalestyrelsen, 2. Personalestyrelsen for Skanderborg-Odder Handelsskole og 3. Personalestyrelsen for CPH WEST tilpligtes at anerkende, at undervisning på stx og hf, for tiden undervisning i henhold til bekg. Nr. 1343 af 8. december 2006 og undervisning i henhold til bekg. 160 af 21. februar 2007 og for enkeltfagsundervisning bekg. 1215 af 1. december 2006, ved Skanderborg-Odder Handelsskole og CPH WEST er omfattet af den til enhver tid mellem klageren og indklagede 1 indgåede overenskomst for lærere ved statslige, statslige selvejende og private gymnasieskoler, studenterkurser, hf-kurser samt ved den studieforberedende enkeltfagsundervisning, for tiden overenskomst af 13. september 2006 med tilhørende protokollater og relevante lokalaftaler.
2. Indklagede 1 Finansministeriet, Personalestyrelsen tilpligtes at pålægge Skanderborg-Odder Handelsskole og CPH WEST at udstede ansættelsesbevis til lærere, der er ansat til at udføre undervisning på stx og hf, for tiden undervisning i henhold til bekg. Nr. 1343 af 8. december 2006 og hf undervisning i henhold til bekg. 160 af 21. februar 2007 og for enkeltfagsundervisning i henhold til bekg. 1215 af 1. december 2006, der henviser til den i henhold til påstand 1 for arbejdet gældende overenskomst for så vidt angår løn og ansættelsesvilkår.
3. Indklagede 1 Finansministeriet, Personalestyrelsen tilpligtes at pålægge Skanderborg-Odder Handelsskole og CPH WEST, i det omfang der ikke er givet lærere, der er ansat til at udføre undervisning på stx og hf løn- og ansættelsesvilkår i overensstemmelse med den i påstand 1 nævnte

overenskomst i tiden efter den 1. januar 2007, at foretage efterregulering i overensstemmelse hermed.

Indklagede Finansministeriet frifindes for påstanden om bod.

Hver part bærer egne omkostninger og betaler hver halvdelen af opmandens honorar og udgifter.

Roskilde den 9. november 2007.

Niels Waage